

Antonia Pavlic
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 190

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY, MORNING, OCTOBER 2, 1968

STEV. LXVI — VOL. LXVI

Monakovski sporazum iz leta 1938 je ničev

Zahodnonemška vlada v Bonn je izjavila za 30-letnico monakovskega sporazuma, da smatra tega za ničevega in da Nemčija nima do ČSR nobenih ozemeljskih in političnih zahtev.

BONN, Nem. — Zahodnonemška vlada je izjavila na dan 30-letnice sklenitve in podpisa zloglasnega monakovskega dogovora, ki je v odsotnosti Češko-slovaške republike odločil, da mora ta odstopiti Sudetsko področje Hitlerjevi Nemčiji. Ta sporazum je pomenil konec ČSR, do katerega je dejansko prišlo v Muenchenu so sklenile in podpisale Anglija, Francija, Italija in Nemčija.

Izjava vlade v Bonnu pravi, da leta 1938 podpisani sporazum "ničev" in da Nemčija nima nobenih ozemeljskih ali političnih zahtev od Češko-slovaške. Nasprotno spoštuje njeno neodvisnost in njene meje. Izjava pravi, da je bil sklep o ničevosti monakovskega sporazuma "sodno-glasen", da so se zanj izjavili vsi člani vladne koalicije. V tej so kot znano krščanski demokrati in socialisti.

Praga je zahtevala tako izjavo že dolgo, Bonn jo je odlašal največ zaradi domače politike, delno pa tudi zato, da bi imel v rokah sredstvo za morebitne razgovore s Prago o vzpostavitvi rednih diplomatskih odnosov. Sedanja izjava naj bi vsekakor pokazala Čehom in Slovakom, da jim od strani Nemčije ne preti nobena nevarnost.

Sudetski nemški begunci, ki so v času Hitlerja kričali, da hočejo v Nemčijo in bili po koncu vojne dejansko tudi tja izgnani, bodo brez dvoma izjavo vlade v Bonnu obsodili in odklonili, ker se je ta z njo "odrekla vsem njihovim pravicam".

Monakovski dogovor je bil dejansko ničev s koncem druge svetovne vojne, ko je bila obnovljena neodvisnost Češko-slovaške. V Potsdamu je bilo nato odločeno, da morajo sudetski Nemci iz ČSR, da ta ne bo imela z njimi nikdar več kakih težav.

Rapacki bil proti vdoru na Češko-slovaško?

VARŠAVA, Polj. — Tu krožijo vesti, da je zunanji minister Adam Rapacki bil proti vojaški mu nastopu proti Češko-slovaški in je bil zato postavljen v hišni zapor. Sedaj ga mislijo morda javno odstaviti in postaviti na njegovo mesto zagovornika nove, odločne politike.

Adam Rapacki je na čelu poljske zunanje politike 10 let. On je predložil "brezatomski pas" ozemlja, ki naj bi tekkel skozi sredo Evrope in delil armade NATO od armad Varšavske zveze.

Novi grobovi

Joseph Zakrajsek
Na poti v Marymount bolnico je umrl v ponedeljek 66 let stari Joseph Zakrajsek z 5186 Stanley Ave. na Maple Heights, doma v Krampljah pri Novi vasi pri Rakeku, od koder je prišel v ZDA pred 50 leti, mož Mary, roj. Lukac, oče Josepha, Ralpa in Mary Chervenak, stari oče, brat Johna, Ralpa in Franka (zadnji v starem kraju). Pokojni je bil stavbenik in je gradil hiše do leta 1960, ko je prevzel gostilno na Northfield Rd. in jo vodil pod imenom Zak's Tavern. Pogreb bo iz Ferolia pogrebnega zavoda v petek ob desetih, v cerkev sv. Barnabasa v Northfieldu, nato pa na tamkajšnje pokopališče Vseh svetnikov.

Predsednik avstrijske republike Jonas v Jugoslaviji

DUNAJ, Avstr. — Tito je bil februarja 1967 na Dunaju kot gost avstrijske vlade, sedaj je predsednik avstrijske republike Jonas vrnil obisk in bo ves ta teden v Jugoslaviji. Obiskal bo Beograd, Zagreb, Ljubljano in seveda tudi Brionske otoke, kjer se bo pogovarjal s Titom.

V Jugoslaviji se tega obiska zelo veselijo. Daje jim namreč priložnost, da nekoliko pozabijo na osamljenost, ki nanje pritiska sedanja Jugoslavija sovražna ruska politika. Časopisje poroča, da bodo ob tej priložnosti pogovor napeljali tudi na narodnopolitične zahteve koroških Slovencev. Politično neurejeno stanje koroških Slovencev je namreč edina večja ovira, da se ne more razviti med obema deželama pravo prijateljstvo.

Ho Či Minh nevtralen do predsedniških kandidatov

HANOI, Sev. Viet. — Ho Či Minhov režim je očitno sklenil, da se ne bo nobenemu predsedniškemu kandidatu ne zameriti ne prikupiti. Svojo nevtralnost je pokazal na originalen način: prvi dan je časopisje napadlo Nixon, drugi dan Humphreya, tretji dan pa oba skupaj! Hanoi pri tem še daleč ne kaže toliko zanimanja za ameriško volilno kampanjo kot na primer Saigon.

Ho Či Minh pred razgovori z našimi predsedniškimi kandidati?

CLEVELAND, O. — Tako imamo sedaj še en kanal, ki po njem lahko potekajo razgovori o premirju v Vietnamu: dialog med Ho Či Minh in predsedniškimi kandidati. Pravzaprav le med Humphreyjem ter Nixonom, kajti Wallace ne kaže veselja, da bi se razgovarjal s Ho Či Minh, ta pa še manj, da bi se prerokal z alabamskim guvernerjem.

Dialog je začel predsinočnjim demokratični kandidat Humphrey v svojem govoru v Salt Lake City. Govor je bil napovedan, televizija ga je prenašala. Humphrey stavi torej dosti upov nanj. Toda kakšnih?

Bistvo njegove izjave je napoved, da bo ustavil bombardiranje Severnega Vietnama, če bo izvoljen, bo Ho Či Minh obnovil skupaj z Amerikanci Demilitarizirano cono. Seveda je Humphrey okrasil svojo izjavo z vsemi mogočimi pripombami, ki gotovo niso noben prispevek k jasnosti njegovega stališča.

Zagovorniki Fortasa v Senatu niso uspeli

Podporniki A. Fortasa v Senatu niso dobili potrebne dvotretjinske večine za končanje razprave o njegovi potrditvi.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj popoldne so podporniki imenovanja A. Fortasa za vrhovnega zveznega sodnika v Senatu predložili konec razprave o predlogu za njegovo potrditev. Predlog je propadel s 45:43, do potrebne dvotretjinske večine je manjkalo 14 glasov. Od ohijskih senatorjev je glasoval F. J. Lausche proti končanju razprave, S. Young pa za končanje.

Vodnik demokratske večine M. Mansfield je po končanem glasovanju prešel na druga vprašanja dnevnega reda, ko je izjavil, da bo svojo odločitev o tem, ali bo predlog dokončno opustil ali ga znova spravil na dnevni red, povedal v nekaj dneh. Medtem je očitno, da je potrditev A. Fortasa v Senatu propadla, četudi je predsednik L. B. Johnson še vedno prepričan, da bi A. Fortas dobil potrebno večino, če bi le prišlo v Senatu neposredno do glasovanja o njegovi potrditvi. Do glasovanja more priti še, ko bo končana razprava, je pa ni mogoče končati brez soglasnosti dveh tretjih senatorja.

Glavni razlog odpora proti potrditvi A. Fortasa je bilo njegovo stališče v vrhovnem sodišču ZDA o vprašanju spodobnosti filmov za javno predvajanje. Fortasovi nasprotniki so senatorjem predvajali celo vrsto "umazanih" filmov, ki so na ta način dobili pravico javnega predvajanja. Pravi vzrok nasprotovanja potrditvi je bil seveda političen. Republikanski senatorji, pa tudi del demokratov, ki ne mara liberalnega A. Fortasa, ne mara, da bi predsednik L. B. Johnson podaljšal ob koncu svoje poslovne dobe liberalno večino v zveznem vrhovnem sodišču.

Različna velikost

SACRAMENTO, Calif. — Kalifornija je po obsegu tretja država Unije in je 127-krat večja od Rhode Islanda, najmanjše izmed držav v Uniji.

Nixon molči o svojem stališču do Vietnama

WASHINGTON, D.C. — Republikanski kandidat Richard M. Nixon je do sedaj opisal svoje stališče do vietnamske vojne zelo ohlapno in megleno. Zato je pa stalno kritiziral in kritizira Johnsonovo politiko.

Že v tednih rdeče februarске ofenzive je očital Johnsonu, da je v Vietnamu premalo odločen in udaren. Nixonu tudi ni bilo prav, da je Johnson delal mirovne ponudbe ravno takrat, ko so komunisti stopnjevali vojskovnanje. Po njegovem bi bilo treba na vsak rdeči udarec odgovoriti z močnejšim pritiskom.

Zadnje tedne se je pa Nixon nekoliko unesel, ne napada več tako ostro Johnsonove strategije, rajše se zavija v molk. Tudi svoje sodbe o pariški konferenci še noče povedati.

Zadnja Humphreyjeva izjava bo pa Nixonu prislila, da bo prišel s pravo barvo na dan. To bo moral storiti tudi na pritisk tistih republikancev, ki vidijo v Nixonovem izmikanju le škodo za strankino politiko.

Moštvo Puebla ne bo postavljeno pred sodišče

NEW YORK, N.Y. — Kljub vsem javnim grožnjam Severne Koreje, da bo moštvo ameriške izvidniške ladje Pueblo, ki je bila zasežena v preteklem januarju ob obali Severne Koreje, postavljeno pred sodišče in sojeno kot vojni zločinci, če se Zdržene države ne opravičijo zaradi kršenja severnokorejskih obalnih voda, se to ne bo zgodilo.

Washington je Severno Korejo pred takim korakom ponovno ostro posvaril in zdi se, da to svarilo ni ostalo brez učinka. Severnokorejski diplomati so povedali diplomatom prijateljskih držav, da moštvo ladje Pueblo ne bo prišlo pred sodišče, pa naj se razgovori za njegovo izpustitev še tako dolgo vlečejo.

Pravična odločitev?

VARŠAVA, Polj. — Klub lažnivcev v Wroclavi, nekdanjem Breslauu, je imenoval vremenškega napovedovalca krajevne televizijske postaje za svojega častnega člana.

IZRAEL VOLJAN POPUSTITI

Izrael je odklonil sovjetski predlog za ureditev spora z Arabci, ker "ne predstavlja nič novega" in ker se v preteklosti jamstvo štirih vele-sil, ki ga ZSSR zopet predlaga, ni obneslo. — ZDA svetujejo v odgovoru na sovjetski predlog razgovore v okviru ZN in ne v okviru štirih velesil. — Izrael se je pripravljen umakniti z večine zasedenega arabskega ozemlja za — primerno ceno.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Zasedanjem glavne skupščine Združenih narodov in v zvezi s tem s prihodom večine zunanjih ministrov v New York je postalo tu središče mednarodne politike. Ameriški državni tajnik D. Rusk je že prvi dan svojega bivanja tu sprejel oleg generalnega sekretarja ZN U Tanta tudi izpelskega zunanjega ministra Abbo Ebana. Razgovarjala sta se o mirovni načrti za Srednji vzhod. Včeraj se je Rusk razgovarjal z zunanjim ministrom Egipta in Jordanije.

Prevladuje mišljenje, da je treba spor med Izraelom in njegovimi sosedi rešiti do prihodnje pomladi, sicer bo nastopila nevarnost novega oboroženega spopada. Trdijo, da iščeta mirno rešitev tako Egipt kot Jordanija. Nihče noče pri tem neposrednih razgovorov z Izraelom.

Sovjetska zveza je pred par tedni poslala ZDA svoj predlog za pomiritev Srednjega vzhoda. Po njem naj bi se Izrael umaknil z vsega v zadnji vojni zasedenega ozemlja, arabske države naj bi končale z njim "vojno stanje". štiri velike sile pa naj bi jamčile za meje in mir med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi. Izrael je ta predlog odklonil, ker ne da dosti na tuje jamstvo za svojo varnost. V preteklosti se namreč ni izkazalo.

Wilson zopet v ležavah

BLACKPOOL, Ang. — Na letni konferenci Delavske stranke je bil s skoraj 5 proti 1 izglasovan predlog skrajnih levčarjev, da naj vlada ukine obvezno nadziranje plač in cen, kar da je to v nasprotju z delavskimi koristmi. Predlog je bil sprejet kljub vsem svarilom in prepričevanjem finančnega ministra Royja Jenkinsa in ministra za produkcijo Barbare Castle. Sklep konferenca ne veže vlade, predsednik te H. Wilson se tudi ni mešal v razpravo.

Zastopnik ZN G. V. Jarring naj posreduje

Združene države so koncem preteklega tedna odgovorile na sovjetski predlog. V tem odgovoru kot tudi v razgovorih z zunanjimi ministri Jordanije in Egipta je Dean Rusk svetoval arabskim državam, naj iščejo pot do ureditve spora z Izraelom preko Gunnarja V. Jarringa, posebnega opolnomočenca glavne-

stališče. Zanj postaja namreč zmeraj bolj važna potreba, da se osebno izmaže iz vietnamske vojne v kar najlepší luči. Ta potreba mu narekuje, da mora zagrabiti vsako priložnost za premirje ne glede na stanje ameriške volivne kampanje. Ako se mu bo priložnost nudila, jo ne bo zamudil, kot jih je menda do sedaj že nekaj. Dialog o premirju v Vietnamu ni torej preprosta stvar. Posebno zamotan bo do 5. novembra. Po 5. novembru bo položaj jasnejši, ker bomo imeli do 20. januarja samo tri glavne igralce: Johnsona, Ho Či Minha in izvoljenega predsednika. Po 20. januarju bosta ostala le dva: Ho Či Minh in novi predsednik.

Kot je stanje za Ho Či Minha ugodno, je mož vendarle pred težko izbiro: ali naj se odloči za premirje pred 5. oktobrom, ali v dobi med 5. novembrom in 20. januarjem ali po 20. januarju. Kako se bo odločil, morda danes še sam ne ve.

Wallace še vedno išče podpredsednika

BIRMINGHAM, Ala. — G. Wallace še ni objavil imena podpredsedniškega kandidata, čeprav do volitev ni več niti pet tednov. Trdijo, da je podpredsedniško kandidato ponudil direktorju FBI E. Hooverju, ki pa jo je glado odklonil, sedaj ima pred seboj več imen, med njimi gen. Curtis LeMayja, pa se še ni odločil niti on ne predvideni kandidati.

Gen. LeMay je stvaritelj ameriške strateške aviacije in njen dolgoletni poveljnik. Predno je šel v pokoj, je bil načelnik glavnega stana Letalskih sil. Znan je kot zagovornik vojaške odločitve v Vietnamu. Če bi Wallace izbral njega, bi to brez dvoma potisnilo vietnamsko vojno še bolj v ospredje volivne borbe.

Bodimo pri vsaki vožnji previdni in zmanjšujmo število krtev!

Iz Clevelanda in okolice

S potovanja se je vrnil — Zastopnik A. D. g. Ivan Prezelj se je včeraj zdrav in zadovoljen vrnil s tritedenskega potovanja po Sveti deželi, Egiptu, Grčiji in Španiji.

Zadušnica — V petek ob 6.30 zjutraj bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Mary Simenc ob 30. obletnici njene smrti.

Razstava kitajske umetnosti — Cleveland Museum of Art je pripravil razstavo kitajske umetnosti v času dinastije Yuan v letih 1279-1368. Skupno je razstavljenih preko 300 del, nekaj edinstvenega ne le za Cleveland, ampak za ves svobodni svet. Razstava bo odprta danes dopoldne ob desetih in bo ostala odprta do 24. novembra.

Scranton napravil v Evropi dober vtis

WASHINGTON, D.C. — William Scranton, bivši guverner Pennsylvanije ter znan republikanski vodnik, ki ga je R. M. Nixon poslal v Evropo, da si zanj ogleda položaj tam in se seznanj s pogledi vodnikov evropskih držav na svetovni položaj in posebej na odnose do ZDA, je napravil na evropske državnike na splošno dober vtis.

Tisti, ki so z njim tekom te njegove poti, govorili, se veselo možnosti, da bo postal državni tajnik v Nixonovi administraciji, če bo seveda republikanec v novembru zmagal in prišel v Belo hišo.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Zelezniške družbe so ukinile v zadnjih 10 letih blizu 500 potniških vlakov, češ da imajo z njimi izgubo, ker je promet premajhen. Sedaj je zvezna komisija za ta promet ICC dognala, da so imele železniške družbe dejansko v letih 1954-1966 vendar 35 milijonov dobička. Zelezniške družbe zavračajo to dognanje kot "uspeh nove matematike".

PARIZ, Fr. — Člani severno-vietnamske delegacije tu so včeraj izjavili, da Humphreyjeva obljuba o končanju bombardiranja ni "nič novega" in se v bistvu ne razlikuje od stališča predsednika L. B. Johnsona, zato je nesprejemljiva. Hanoi zahteva brezpogojno končanje letalskih napadov. Tudi sovjetska agencija TASS ne najde v Humphreyjevem predlogu nič novega.

MOSKVA, ZSSR. — Pričakujejo, da bodo za konec tedna le prišli zastopniki ČSR na razgovore z vodniki ZSSR. Delegacija ČSR bosta baje vodila predsednik L. Svoboda in generalni sekretar KP A. Dubček.

BUDIMPESTA, Madž. — Včeraj so predstavniki 57 Komunističnih partij soglasno sklenile, da je treba konferenco vodnikov Komunističnih partij z vsega sveta, ki je bila določena za 25. november 1968 v Moskvi, odložiti. Sklenjeno je bilo, da se bodo zastopniki Komunističnih partij zbrali 17. novembra na nov pripravljani sestank tu, da določijo nov datum za konferenco, ki je bila odložena. Trdijo, da so Komunistične partije zahodne Evrope nastopile odločno proti vsaki konferenci PK, dokler ni rešeno vprašanje ČSR.

CLOUDY
Vremenski prerok pravi:
Sončno in toplo. Najvišja temperatura preko 80.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0629 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Združene države:
 \$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
Kanado in dežele izven Združenih držav:
 \$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
 Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
 \$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
 \$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
 Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 190 Weds., Oct. 2, 1968

Ob 30-letnici monakovskega dogovora

V ponedeljek, 30. septembra, je minilo 30 let, odkar sta zahodni sili Velika Britanija in Francija v Muenchenu (Monakovem), glavnem mestu Bavarske, sprejela Hitlerjevo zahtevo po priključitvi Sudetov, dela Češkoslovaške, kjer so imeli Nemci večino, Nemčiji. Mussolini, "duce" Italije, je podpiral zahtevo "Fuehrerja". Hitler je zatrjeval, da je to zadnja nemška zahteva in da bo zato v bodoče dal svetu mir.

Veliki štirje, ki so v Muenchenu barantali z bodočnostjo Češkoslovaške, niso te nič vprašali, kaj ona želi, oziroma zahteva, šli so mirno preko nje, ji vsilili svojo voljo, čeprav je bila vsaj Francija v okviru zavezniške in vojaške pogodbe dolžna varovati nedotakljivost češkoslovaški meja. Isto dolžnost sta imeli v okviru Male antante Jugoslavija in Romunija.

Predsednik ČSR Beneš je pristal na monakovske sklepe, da bi rešil Češkoslovaško prelivanja krvi, ki kljub vsemu ne bi moglo rešiti njene svobode. V oktobru so Hitlerjeve vojske zasedle Sudete, v prihodnjem marcu pa nato še vso ostalo Češko, Slovaški pa je Hitler priznal neodvisnost. Poleti je Hitler zahteval od Poljske, ki je sodelovala še v marcu pri zasedanju Češke s Hitlerjevo Nemčijo, znani "Koridor", čeprav je preje v Muenchenu izjavil, da Nemčija nima več nobenih zahtev! Vprašanje "Koridorja" je nato privedlo do Hitlerjevega napada na Poljsko 1. septembra 1939 in do druge svetovne vojne.

Popuščanje v Muenchenu je Hitlerja prepričalo, da se Velika Britanija in Francija nočeta vojskovati, da mu bosta pustila prosti roki pri urejanju Evrope po njegovi volji. Do podobnega zaključka je prišel Mussolini. Ko je Francija ob naraščajoči vojni nevarnosti klicala rezerviste pod orožje, so ti spraševali "Zakaj?". Zakaj naj bi se vojskovali? Zakaj spravljali v nevarnost svoje življenje? Ko so se v maju 1940 valile Hitlerjeve armade preko Francije, so Francozi spoznali, zakaj bi se morali boriti, pa je bilo prepozno! Veliko Britanijo je rešilo pred nemško poplavo samo morje.

Z velikanskim naporom in z združenimi silami Amerike, Velike Britanije in Sovjetske zveze je bila končno Hitlerjevo Nemčija strta. Kot po prvi svetovni vojni je bilo tudi tokrat prepričanje: Nobene vojne več! Upanje je bilo prazno. Komaj so Združene države razpusile najmočnejše vojne sile, kar jih je svet kdaj videl, ko je v avgustu 1945 položila Japonska orožje, je Stalin začel uveljavljati svoje načrte v Evropi in Aziji.

Naglo je bil uveden komunizem v Romuniji in Bolgariji, odstranjen zadnji ostanek viden demokracije v Jugoslaviji in na Poljskem, pripravljena tla za uvedbo komunistične diktature na Madžarskem in na Češkoslovaškem. Stalin je videl, da sta Amerika in Anglija vojne siti in da lahko dogovore v Jalti razlaga po svoje. Komunizem je postal nesporen in absoluten gospodar v Evropi do črte Trst-Sčečin (Stettin). Železni zastor je padel preko sredine Evrope.

Svobodna Evropa in Amerika sta tedaj spoznali, da Stalin šteje samo divizije, da upošteva samo silo. Organizirali sta Severno-atlantsko obrambno zvezo, ki naj bi se pripravila, da z oboroženo roko brani, kar je še v Evropi svobodnega ostalo. V prvi dobi so nosile glavno težo Amerika, Anglija in Francija, kasneje pa sta organizirali svoje oborožene sile tudi Zahodna Nemčija in Italija.

Podobno skušnjo kot v Evropi je imela Amerika v Koreji. Komaj je državnih tajnik izjavil, da je Južna Koreja izven ameriškega obrambnega pasu, že so vojske komunistične Severne Koreje vdrle na jug. Amerika je v krvavi vojni Južno Korejo osvobodila.

Truman je odločil tedaj, da naj se vojna v Koreji konča s kompromisom, z nekako obnovo predvojnega stanja. To popuščanje je dalo upanje vodnikom komunističnega upora v Indokini. Francija je prepustila Severni Vietnam komunistom, Južni Vietnam, Kambodža in Laos naj bi ostali izven "bambusove zavese". V Washingtonu so se v smislu načela o ustavitvi komunističnega osvajanja odločili dati Južnemu Vietnamu omejeno pomoč. Temu se je njo posrečilo premagati notranje težave prvega razdobja, ko pa je izgledalo, da bo vladi v Saigonu uspelo organizirati življenja sposobno državo, so se v Severnem Vietnamu odločili to preprečiti in zediniti oba Vietnam pod komunistično oblastjo.

Tako se je začel v Južnem Vietnamu komunistični upor po naročilu in pod vodstvom Severnega Vietnam. Ko Južni Vietnam sam ni bil sposoben braniti svoje neodvisnosti, so se Združene države vedno bolj zapletale v boj. Vojaški svetovalci so postali bolj številni, dobili so dovoljenje, da

streljajo v "samoobrambi", nato pa so začeli posegati neposredno v samo vojskovanje.

To odločitev je napravil še pokojni predsednik J. F. Kennedy, njegov naslednik je poslal postopno v Južni Vietnam preko pol milijona ameriških vojakov. To je delal postopno in tako dal rdečim možnost, da so se postopno na to pripravili. Ameriški cilj v Južnem Vietnamu je podoben, kot je bil v Koreji: ohraniti stari položaj. Pustiti Severni Vietnam komunistom, Južni Vietnam pa pomagati izgraditi v neodvisno, življenja sposobno demokratično državo. (Konec jutri)

BESEDA IZ NARODA

Mariborski škof v Hamiltonu

CLEVELAND, O. — Ko nas je Father Turk s svojim avtomobilom pripeljal pred množično poslopje mlade slovenske farre okrog 4h popoldne v nedeljo, 8. septembra, nas je že čakala množica ljudi. Dvorana, ki začasno služi tudi za cerkev, stoji na krasnem, zelo lahko dostopnem prostoru ob glavni cesti. Prostora za parkiranje jim ne bo nikdar zmanjkalo. Župnik dr. Tomc je gledal daleč v bodočnost, ko je iskal prostor za novo faro. Spomnim se, kako odločno je zavrnil škofov predlog, da bi kupil za Slovence neko staro, zapuščeno italijansko cerkev. "Če za Italijane ni več dobra, še manj za nas Slovence," je dejal. Kupil je nekaj akrov zemlje in v kratkem času pozidal veliko stavbo z dvema dvoranama.

Ob 5h je škof začel mašo v spodnji dvorani, ki služi za cerkev in ki se je tokrat napolnila do zadnjega kotička. Nad pridičo je škof pohvalil podjetnost in požrtvovalnost hamiltonskih vernikov in njihovega župnika. Čestital jim je k uspehom in jih spodbujal, da se tudi v naprej tako tesno oklepajo cerkve in svojega dušnega pastirja, slovenskih navad in materine besede. Po maši je bil v zgornji dvorani prijeten družabni večer. Pridne hamiltonske Slovence so pripravile okusno večerjo. Na odru so igrali štirje mladi muzikanti. Ni bilo plesa, toda petja je bilo dosti. Tudi škof je pridno pomagal pri petju. Škof rad poje in je tudi v tem oziru pravi naslednik svojega velikega prednika Slomška.

Ko sem govoril z muzikanti, sem zvedel, da so vsi razen enega Prekmurci. Vprašali so me, odkod sem jaz, in ko so zvedeli, da sem tudi jaz iz Prekmurja, so rekli: "Te pa po naše gučimo." Tako smo začeli po prekmursko govoriti in ko sem prišel na vrsto za nagovor, sem tudi zbrano občinstvo nagovoril v prekmursčini. Večina navzočih so itak bili Prekmurci. Seveda sem jih hvalil. Pa ne zato, ker vsak svoje hvali, ampak zato, ker res zaslužijo, kakor mi je to g. župnik povedal. Priporočal sem jim, naj bodo dobri do drugih, ki niso Prekmurci. Dopovedoval sem jim, da sicer ni lepo, če kdo ni Prekmurec, greh pa ni, ker ni njegova krivda. Pri tem sem videl, da so mi nekateri žugali s prstom, kar ne pomeni kaj dobrega. Posebno ena Kranjca je očitno kazala, da ne soglašajo s mojimi trditvami. Pa smo se končno poglivali tako, da smo bili vsi drugo jutro pri njih na zajtrku.

Drugo jutro, v ponedeljek, sta nas že po maši čakala Father Prebil in Father Vukšinič. Ze prejšnji dan smo se zmenili, da si bomo ogledali Niagarske slapove in okolico. Fr. Vukšinič je bil za soferja. Med potjo smo se ustavili pri Suštaršičevih, ki imajo v Hamiltonu majhno tovarno za izdelavo pohištva. Tu smo pri njihovi gostoljubni mizi imeli obilen zajtrk. To je bila cena, da je ga. Jožica opustila tožbo zaradi "protikranjskega" govora prejšnji večer. Škof je še blagoslovil njihov dom, potem smo šli naprej proti Niagari. Med potjo je župnik Tomc razlagal, kako so Suštaršičevi posvojili štiri

revne otroke in kako je z vsakim otrokom prišel v družino blagoslov božji pri njihovem podjetju. Že dopoldne smo si ogledali Niagarske slapove s kanadske strani. Škof je občudoval silno moč slapov. Ob 1h popoldne smo sedeli pri kosilu pri Fathru Vukšiniču v naselbini Snyder blizu slapov. Tu on župnikuje pri cerkvi sv. Jožefa. Ima že velike načrte, kako bo cerkev povečal in prenovil. Po kosilu smo si ogledali Marineland, ki leži v njegovi fari. Neki mladi štajerc, doma od Sv. Jurija v Slovenskih gorah, je dal sezidati velik pokrit bazen, kjer ima delfine in tjujne. Tjujne dresira in dela z njimi razne predstave. Okrog bazena in v bližnjem gozdiču ima živalski vrt. Mnogo turistov obiskuje skozi leto ta kraj. Občudovali smo spretnost tjujnov. Še bolj pa spretnost mladega Slovenca, ki je komaj pred 19 leti prišel v to deželo in njegov obrat ima danes že 1 milijon dolarjev prometa.

Šli smo naprej pogledat "Wax Museum" in potem sta se Father Prebil in Tomc ločila od nas ter šla nazaj. Father Vukšinič nas je zapeljal celo čez mejo na ameriško stran. Tu smo si ogledali zopet slapove od druge strani in potem hiteli v Buffalo na letališče. Ob 8h zvečer sva s škofom bila že v zraku v smeri proti Milwaukee, Wisconsin.

Father Varga

Gremo na družabni večer

CLEVELAND, O. — V soboto, 5. oktobra, bo v veliki dvorani pri Sv. Vidu res pravi družabni večer. Društvo SPB Cleveland bo goste najprej pogostilo z okusno večerjo, kar bo dober začetek za dobro voljo.

Mlade "Vandrovce" smo že večkrat slišali, kako poskočno ga urežejo na svoje instrumente. To so sami mladi slovenski fantje in je prav, da jim z lepo udeležbo napravimo veselje. Mladi se med seboj poznajo, zato se samo po sebi razume, da bo mladina šla z mladimi muzikanti. Seveda, vsem pa ni za ples. Nismo pa še srečali Slovence, ki mu ne bi bilo mar za petje. Bodi brez skrbi. Vse je domenjeno. Vsak bo lahko poslušal ali sam pomagal prepevati.

Družabni večeri naj bodo to, kar besede povedo: Naj družijo ljudi, ki po svojem poklicu, starosti in po svojih skrbih vsak hodi svojo življenjsko pot. Različne poklicne dolžnosti nas kaj kmalu morejo odtujiti od prijateljev in skupnosti, če se družbe izogibamo in ne iščemo prilik za prijateljska snidenja in osebnih stikov s starimi znanci. Kdor je delal ali se sodeluje pri organizacijah, dobro ve, koliko časa, dela in skrbi je pripravljati in misliti na vse podrobnosti za izvedbo prireditve, ki jih noben dobiček ne bi mogel plačati, če bi to delali samo za plačilo.

Glavni namen organizacije tudi niso samo zabave in družabni večeri. Odborniki se redno sestajajo skozi vse leto, si prizadevajo, da Slovenci ne pozabimo naših narodnih dolžnosti, slovenskih žrtev za narodno svobodo in tudi tistih, ki so morali za to trpeti preganjanje in pomanjkanje. Zato je več kot prav, da upoštevamo društveno delovanje požrtvovalnih ljudi, — ki so danes že zelo redki —, in jim damo priznanje in vzpodbudo vsaj

na ta način, da radi pridemo, kadar nas vabijo na svoje prireditve.

Večerjo bodo začeli servirati ob 7. uri zvečer. Vstopnice (2.50) dobite v preprodaji pri vseh odbornikih Društva SPB, ali na večer pri vходу v dvorano.

V soboto zvečer gremo na družabni večer v veliki dvorani pri Sv. Vidu.

Jože Melaher

Klub slov. upokojencev v Euclidu vabi na sejo

EUCLID, O. — Kakor vsak prvi četrtek v mesecu tako ima Klub slovenskih upokojencev v Euclidu tudi ta četrtek, 3. oktobra, redno sejo. Seja je točno ob dveh popoldne v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Naše seje so prijetne, pa tudi važne.

Na tej seji bodo na razpolago slike članov kluba, ki jih je napravil naš rojak Kausek. So v barvi in jih lahko vsakdo naroči po znižani ceni. Fotograf bo sam prišel na sejo, da bo vzel naročila.

Ko je uradni del seje končan, je na razpolago prigrizek in seveda še kaj za preganjanje žejne in ustvarjanje dobrega razpoloženja. Ko pride to, se oglasi slovenska pesem nam vsem v veselje.

Na svidenje na seji!

Frank Rupert

Upokojencem za Holmes Avenue okrožje

CLEVELAND, O. — Jesen je čas za snovanje zimskih aktivnosti in družabnega življenja po domovih in v javnosti.

Kot menda vsi ostali klubi upokojencev, tudi naš klub priraja po seji prigrizek v počast rojstnih dni v tem času rojenim članom. Za izredne prilike naše kuharice pripravijo cel banket. Slučaj je nanesel, da naša najpriletnejša članica praznuje rojstni dan. V počastitev njenega kot tudi vseh ostalih, snujejo naše kuharice nekaj izrednega.

Tem potom vabimo vse članice, da se udeležijo prihodnje seje 9. oktobra ter da vsak pripelje po enega kandidata!

Na svidenje!

Joseph Malečkar

Dobrodošla!

STOCKTON, Calif. — K slovenskima družinama — gg. Jožeta Starca in Martina Vrančarja ter strica č. g. župnika dr. Starca je prispela iz Križevcev na Hrvaškem v mesto Stockton na 6-mesečni študijski dopust gđc. Vesna Starc, hčerka prof. tujih jezikov g. Starca in profesorice matematike.

Osemnajstletna mladenka je pred vstopom na univerzo v starem kraju, kjer se misli posvetiti študiju angleškega in francoskega jezika. V obeh jezikih je doma, prišla pa je dopolnjevanje in podrobnejši študij angleščine. Temnolasa, prikupne zunanosti obiskuje tečaj v Delta College v Stocktonu z vsem zanimanjem in se razume tudi deležem domotožja po rojstnem kraju.

Zelimo ji, da bi si v teh kratkih mesecih pridobila toliko merko znanja, da si bo lažje v bodočem študiju na domači univerzi utirala pot, za katero se je v življenju odločila. Prijeten čas v tem nepoznanem ji kraju si bo lahko krajšala z obiski pri slovenskih družinah.

Ne samo poletna vročina, tudi politična se vriva v življenje Kaliforničanov in jim pridno meša glave. Res je in popolnoma razumljivo, da čas prinaša svoje in tako je tudi s politiko. Ljudje želijo spremembe, ker si v njej obetajo nekaj več, spremembe, če že več ne, pa vsaj začasnih obljub, iz katerih se od časa do

časa vendar kaj koristnega izcimi. Naš stocktonski tedenski časopis "The Stockton News", kateri je med čitatelji priljubljen posebno radi "News Opinion Poll", prinaša rezultate na stavljena vprašanja preteklega tedna o priljubljenosti kandidatov za predsedniško mesto.

Resnica je, da je ta pregled nekaj tednov pred datumom novembrskih volitev, vendar je že tu po procentih ljudskega glasovanja za odstavek tega časopisa zanimiv izid:

Republikanska stranka na čelu s kandidatom R. Nixonom 52%
 Neodvisna stranka s kandidatom Wallaceom 26%
 Demokratska stranka s sedanjim podpredsednikom H. Humphreyjem 20%
 Izid glasovanja je pripisati že znanim vzrokom, katerim pa dodajemo tudi neke vrste naglega socijaliziranja, kot zatrjujejo državljani.

Ravno tako je viden padeč zelo priljubljenega demokratskega zastopnika spodnje zbornice. Po dolgem času vodijo republikanci v razmerju 60:38.

SLOVENSKI S M U Č ARJI, POZOR! — Iz informativnega gorskega mesečnika "Meadowmont Village News" posnemam, da bodo v mesecu februarju leta 1969 alpske prvenstvene smučarske tekme v Mt. Reba Ski Bowl. To je izredne važnosti za vse zainteresirance, kakor tudi za državo Kalifornijo, da je bil izbran ta prostor po predledu 12 let in potrjen odlok meseca junija od U.S. smučarskega združenja na sestanku pri jezuru Placid. N.Y. Tozavedna objava je bila javno razglašena od predsednika g. Bruce Orvisa, Mt. Reba in Bear Valley Corporation.

Pri tekmovanju bo sodelovalo poleg ameriškega tudi kanadsko moštvo.

Maks Simončič

IZ NAŠIH VRST

Willoughby, Ohio. — Pozdrabljam uredništvo! Ker bo rok moje naročnine kmalu potekel, Vam priloženo pošiljam ček v znesku 8 dolarjev za nadaljnih šest mesecev.

Z Ameriško Domovino smo vsi zelo zadovoljni in jo tudi redno dobivamo. Potom Ameriške Domovine izvem vse splošne novice, katere v angleščini še bolj slabo razumemo. Obenem pa mi pride list zelo prav za hčerko, ki zna slovensko čitati, da tega ne pozabi.

Z najlepšimi pozdravi in željami, da bi dobili čim več novih naročnikov, ostajam Vaša zvesta naročnica Tatilda Koren

Sinclair Mills, B.C. — Spoštovano uredništvo! Najlepša hvala za obvestilo, da mi ta mesec poteče naročnina za Ameriško Domovino. Tu Vam prilagam denarno nakaznico za poravnano naročnino za eno leto. Z listom sem zadovoljen. Zelimo Vam obilo uspeha in mnogo naročnikov. Vas najlepše pozdravljam kot tudi vse čitatelje Ameriške Domovine. Franc Zorec

Lethbridge, Alta. — Spoštovano uprava! V prilogi Vam pošiljam denarno nakaznico v znesku \$18 za obnovo naročnine na Ameriško Domovino, katere mi je potekla 1. oktobra 1968. Prav lep pozdrav in Bog Vas živi! Jernej Hribar

Gilbert, Minn. — Spoštovano uredništvo! Prav lepa hvala za obvestilo, da mi poteče naročnina za Ameriško Domovino, katero zelo rada čitam in komaj čakam, da pride, nakar jo vso prečitam, od začetka do konca. Prilagam ček za enoletno naročnino.

Prav lepo pozdravljam celotno osebje Ameriške Domovine. Mrs. Mary Janchar

Cleveland, O. — Cenjeno uredništvo! Prav lepo se Vam zahvalim za obvestilo glede poteka moje naročnine in Vam ponovno pošiljam za enoletno naročnino za priljubljeni list Ameriška Domovina, katerega rada berem, ker me seznanja z lokalnimi novicami, kakor tudi s svetovnimi dogodki.

Zeleč Vam obilo uspeha v Vašem časnikarskem delu, Vas lepo pozdravlja

Karolina Kess

Ni pregleda o podatkih

V treh letih se podvoje informacije o vesolju.

Znanost, ki zbira in uskladičuje podatke ter jih po želji posreduje naročnikom, je tako mlada, da pravzaprav nima niti imena, njen pomen pa je večji iz leta v leto. Problem je v tem, kako ohraniti pregled nad vedalje silovitejšim plazom raznih znanstvenih informacij, da ne bi raziskovalci in strokovnjaki odkrivali stvari, ki so že nekaj časa znane in tudi strokovno obdelane v tej ali oni reviji.

Ocene o številu po vsem svetu zahajajočih nara v osnovnih in ehični revij se gibljejo med 20 in 100 tisoč — niti o tem torej ni točnih podatkov — kot najverjetnejše število pa omenjajo 30.000 revij, v katerih je objavljenih vsako leto približno dva milijona izvirnih razprav. Število novih strokovnih knjig ocajujejo na 40 do 75 tisoč naslovov letno, pri čemer je najverjetnejši podatek, ki govori o 30.000 naslovih. Prišteti je treba do 150.000 samo interno razmnoženih poročil o raziskavah, 300-400 prijavljenih patentov in — pet samo ocena — okoli 700.000 doktorskih disertacij. Neki sovjetski statistik je izračunal, da je zadalj tatisnjenih vsako minuto 2000 strani dokumentacijskega gradiva in raznih podatkov.

Poplava informacij še vedno narašča. Obdobje, v katerem se količinsko podvoji število znanstvenih tehničnih publikacij, se giblje med 10 in 15 leti. Za nekatere posebno naglo razvijajoče se stroke in panoge je podvojitveno obdobje še krajše, in sicer za kemijo osem, za elektronsko pet, za vesoljske raziskave tri, za jedrsko fiziko in tehniko pa celo poldrugo leto.

V prizadevanju, zagotoviti pregled nad razpravami v pomembnih strokah, so nastale razne publikacije s kratkimi povzetki ali vsaj s seznamami naslovov. Takih publikacij je na svetu že okoli 18.000, vendar že zdavnaj ne zadoščajo več, se pravi, da ne morejo zajeti vsega na določenem področju.

Dodatna težava pri tem so različni jeziki. Leta 1875 je znašal na primer (jezikovno) nemški delež pri publikacijah s področja kemije še 75 odstotkov, sledile pa so mu razprave v francosčini in angleščini. Po tridesetih letih tega stoletja se je močno povečal ruski delež, ki je v nekaj letih po drugi svetovni vojni prehitel angleškega. Delež kemičnih razprav v nemščini znaša zdaj 7-8 odstotkov.

In še: problem ni le v velikem številu strokovnih razprav, temveč tudi v dejstvu, da je v resnici prebranega komaj več kot en odstotek objavljenega znanstvenega gradiva. To pomeni, da bo treba posamezne znanstvene panoge in stroke razdeliti na ozko specializirane skupine. Tako so se razvile publikacije, ki vsebujejo le naslove novih razprav. Tisti, ki ga zanima to ali ono, potem lahko naroči izvorno delo. Prav pri tem naj bi se v dogledni prihodnosti obnesli elektronski računalniki, ki bi po želji izbrskali potrebne podatke iz svojega magnetnega spomina.

Prvi dnevnik v ZDA

PHILADELPHIA, Pa. — Prvi dnevnik v ZDA je izšel v tem mestu leta 1784.

IZUM

spisala

METOD JENKO in

VIKTOR HASSL

Na zunanjem spodnjem delu so pritrjena tudi majhna kolesa, da na odru lahko stoji. Gondola je pet in dvajset metrov dolga, tri metre visoka in ima podobo podolgate elipse.

Okoli te čudovite zgradbe so pripravili obsežen prostor za gledalce. Med celodnevni čakanjem se bodo lahko prepirali, ker bo z vsem dobro preskrbljeno. Ze sedaj so prihajale dan za dnem nepregledne množice ljudi, ki so strmele ob pogledu na to čudo. Dostop v notranjost seveda ni bil nikomur dovoljen. Mesta za gledalce okoli zgradbe so bile v glavnem že oddana, naprej masno plačana in Simon je že pri tem zaslužil bajne vsote. Iz vseh krajev sveta so prihajala naročila, zanimanje je raslo in očitno je bilo, da ne bodo mogli vsem postreči. Svet je v mrzličnem pričakovanju komaj se zdržal. Milijoni so že šteli dneve, kdaj bo gondola odletela in val nervoznosti je zajel vse dele sveta.

Simon je neumorno nadaljeval s poskusi. Vse je lepo uspevalo in ropot strojev se zlivljal v čudne melodije pošastne simfonije. Človeka je spreletavala groza in boječ se je umikal, da ne bi oglasil.

Simonu so bila potrebna le še manjša popravila. Ko je bilo tudi to končano, je pogljal vse stotine pridnih delavcev, češ da jih ne potrebuje več. Prišel je čas, ko bo moral nekaj dni ali tednov še sam delati. Simon se je vedno bolj razburjal; to so mnogi opazili. Začel se je previdno zapirati. Zamišljeno se je vzpenjal iz nadstropja v nadstropje. V tretjem nadstropju je bila razvodna plošča za vse motorje in nadziralne naprave za Dieslove motorje. Previdno je začel stikati motor za motorjem; tuljenje je raslo, dokler ni kar glušilo. Srce mu je burno utripalo. Naposled je vključil še žarnice. Mogočno so zažarele. Še enkrat je pogledal v načrte in nadziral merilne instrumente. Vse je brezhbno delovalo, tu in tam je dajal po telefonu povečja mehanikom v spodnjem delu zgradbe. Treba je bilo preizkusiti delovanje še na odletnem odru, pa bo vse v redu. Simon se je znova vzpenjal po železnih stopnicah, nagubančeno čelo je pričalo, da je globoko zamišljen in malo nervozen. Usedel se je za mizo, z levo roko spravljal pogon vse oddajne in sprejemne postaje in vse je izvrstno delo-

valo. Potem je pogledal skozi nadzornovalno okno na oblo in vključil še njo. Začela se je počasi vrteti okoli svoje osi, v natančno istem zagonu kakor zemlja. Videl je, da je vse v redu.

Se najvažnejše. Skozi okno je pogledal na srednji merilni aparat z rdečimi znamenji. Počasi in previdno je potegnil veliko ročko za uravnanje električne sile v zraku navzdol, proti rdeči črti na levi strani ročaja. Prišel je do črte in potegnil nato nazaj na ničlo. Vzel je beležnico iz žepa. Nervozno je prelistaval in ugotovil, da mora ročaj na rdeči črti pokazati enako kot na instrumentu. Znova je poskusil potegniti ročaj do rdeče črte, toda kazalo se je šele začelo premikati. Razburjen je gledal zdaj kazalo zdaj ročko. S silnim zamahom je potegnil ročko kar preko rdečega znamenja; strahno se je prestrašil, ko se je kazalo na instrumentu obrnilo na ničlo, namesto da bi raslo. Prijel se je za glavo in s strahom opazoval napako. Ni in ni mogel spraviti v zvezo oddajne celice s sprejemno. Isto je opazil na modelu okoli oble. Na modelu je videl, da je napravil tok le osminko poti okoli zemlje.

Vroč mu je postalo, znoj ga je oblivljal. Jezno je izklopil ves gornji del in nato še ostale stroje in odšel.

Pred vrati so ga že čakali nje-

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

Flight Loaders
Set-Up Men

Full time days. All Company Benefits including Company paid lunch. — Apply any day 9-5 P.M.

ABC GLADIEUX IN-FLIGHT
Catering Kitchen
2301 S. Mt. Prospect Rd.
Des Plaines (191)

FEMALE HELP

NIGHT SALAD GIRLS

NIGHT BELT

PRODUCTION GIRLS

Full time, all company benefits including company paid lunch. Apply any day 9-7 P.M.

ABC GLADIEUX IN-FLIGHT
CATERING KITCHEN
2301 So. Mt. Prospect Road
Des Plaines, Illinois (191)

BUSINESS OPPORTUNITY

CANDY ROUTE

150 Established accounts. So. Side Chicago. Hammond-Gary area.
Call 656-6565 (191)

REAL ESTATE FOR SALE

BY OWNER — 13 Apts. 2 Story Yellow brick. 5 car brick gar. Income \$20,200, net \$14,000. in good rental area. Vicinity Belmont-Keeler. SP 2-8174 (191)

ORLAND TOWNSHIP—
Sandburg, H.S.

Dist. New. 4 bdrm. on ½ ac. lot. Firepl. Intercom, patio, part bsmt. Nr. Country club. Mid 40's. 14952 Meadow Lane. FI 9-0033 (191)

BY OWNER — 2 Flat with furn. Tile bath, kitchen. 2 car gar. Like new. 5 and 5 rooms. \$15,500. Near Everything. PH. 521-7381 (190)

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

OAK PARK — BRK. 2 Flat. 2-5's., gas ht, 220 wiring. Cer. tile baths, Birch cab. kitch. New dec. Excell. cond. Close to all transp. 1st fl. avail. 383-1841. (190)

DREAM HOME—St. Genevieve Compl. Modern & decorated. 6 Room Brk. Octagon. Pan. fam. rm. Mod. Kit. & bath. Fully carpeted. Lge. bsmt. 2 car gar. BE 5-9660. (190)

JUSTICE — BRK. 2½ Yr. 4 Flat w. bsmt. Nr. 79th & Harlem. May assume 6% Mortgage. 2 bdrm. ea. apt. fully ctd. Cer. ba. Stove & Refrig. \$58,000. PR 6-4205. (190)

FOR SALE BY OWNER

34 Acres—w. water sewer and new school. Nr. stores. Joins Village. 44 mi. N.W. of Loop. Ideal for builder or investor. Call Eves. SP 5-2667. (190)

govi prijatelji, ki jih v zmedenosti še opazil ni. Opazili pa so oni njega in po obrazu spoznali, da nekaj ne more biti v redu. Šele, ko so Simonu tako rekoč zastavili pot, je izblebetal besede: "Bo že šlo..."

Upniki in prijatelji so ga vprašujočih pogledov obkolili in začeli stavljati vprašanja. Simonova redkobesednost jih je spravila v dvom in nekateri so začeli že obupavati, ker so se bali, da bo vse skupaj propadlo. Zato jih je začel miriti in jim pojasnil, da še ni vse narejeno in bo trajalo še nekaj dni, preden jim bo mogel izjaviti kaj nadrobnejšega. Hotel se jih je čimprej odkrižati, zato je skočil v avtomobil in se odpeljal domov.

"Hitreje, hitreje, mudi se mi!" je naganjal šoferja, ki je z velikansko brzino podil po newyorških ulicah. Stražniki niso imeli časa pogledati številko, zdelo se jim je, da je šofer zblaznel. Glasno so zavilile zavore, ko se je avto ustavil pred Simonovo hišo.

V sobi se je zaklenil in naročil, da ga ne sme nihče motiti. Slekel je suknič in razložil vse načrte in račune po mizi. Začel je proučevati vse še enkrat od kraja. Pregledal in preračunal je natančno vse načrte; ujemali so se. Skušal je sestaviti neko formulo, a do pravega zaključka ni mogel. Tu je bila glavna ovira in Simonu neresljiva uganka. Treoelektronska oddajna žarnica ni bila v redu! To si je zabeležil, zavil načrte, se hitro napravil in znova odšel. Pred vežnimi vrati je naletel na svoje zveste denarnike, ki so strmeli v Simona.

"Gospodje, danes nikakor ne morem govoriti z vami, jutri ob šestih zvečer vas vabim na sestanek." Zadnje besede je izrekel že na poti v avtomobil.

Vrnil se je v odletno zgradbo. Pognal je znova vse stroje. Vse je delovalo natančno. Sedel je za mizo in gledal na pripravo.

Toda vedno isto. Ročko je potegnil do rdečega znamenja, potem zlezal navzdol in se plazil po pultu, kjer so bile ostale žarnice. Po načrtih, ki jih je imel pri sebi, se je vse ujemale, delovali pa ni hotela nobena pravilno. Bled in potan je opazil, da nikjer ni formule za sestavo treoelektronske katode.

Spomnil se je Alfreda in zdaj mu je bil ta edino upanje, sicer mora klavrno odnehati, ali še nekaj mesecev vleči ljudi za nos.

Castihlepe mu ni dalo, da bi odnehal. Naj bi stalo milijarde, naj bi šli preko tisočev mrtvih. Simon je sklenil izpeljati Erwinov izum.

"Moram, moram!" je zavpil in stisnil pesti, obrisal si je pot s čela in strmel v stroje. Bil je žalosten in potr, stroji so čutili z njim in žalostno zatulili, ko jih je izklopil. Za hip se mu je zdelo, da se mu posmehujejo, obrnil se je proč, šel počasi proti izhodu in se odpeljal domov.

Služkinja ga je boječ pogledala in vprašala, kaj se je zgodilo. Nahrulil jo je in zapodil. S podprto glavo je mislil dolgo v noč...

Še pred polnočjo se je spomnil prijatelja v jetnišnici, v kateri sedi Alfred. Bil je Thomas Powel, ravnatelj namestnik in poglavar straže. Bila sta sošolca, a se že dolgo nista videla. Ob tej rešitvi misli je Simon utrujen zaspal.

Drugi dan se je Simon odpravil k sošolcu. Dobil ga je pri kavi.

"Dobro jutro, prijatelj," ga je nagovoril Simon, a Powel ga ni spoznal; strmel je v nepričakovanega gosta.

"Ali si ti, Simon?" je vprašal. "Da, Simon sem, Blumenherz."

"Prijatelj, kako živiš?" ga je Simon ljubeznivo potrepljal.

Tedaj je prihrumela v sobo gruča otrok. Simon se je zmedel in ni vedel, kaj bi počel. Vpra-

šal je: "Kaj so vsi tvoji?"

Powel ga je začudeno pogledal: "Da, vsi, enajst jih je."

Simon je začel šteti, a jih je naštel samo deset: "Tu jih je samo deset, kje je pa enajsti?"

"O, ta je še pri mami, je šele od včeraj."

"No, potem pač ne moreš Bog ve kako dobro shajati s svojo plačo."

"Se že živi, seveda skromno, rinem pa le."

"Gotovo te zanima, zakaj sem

V blag spomin

OB PRVI OBLETNICI SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA
SOPROGA, OČETA IN
STAREGA OČETA,

John Race

ki je umrl 2. oktobra 1967. leta.

V tihem grobu že počiva
celo leto dni.
Tvoj spomin pa v naših srcih
vedno bolj živi!

Lahko naj Te zemlja krije,
spavaj, dragi nam, sladko,
luč nebeska naj Ti sije,
mir in pokoj naj Ti bo!

Žalujoci:

SOPROGA IN OTROCI
ter OSTALO SORODSTVO
Cleveland, O., 2. oktobra 1968.

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

prišel. Zaupal bi ti važno zadevo. Prosim je, obleci se in pojdi z menoj, tu ne moreva in ne smeva govoriti."

Powel se je hitro oblekel in odpeljala sta se k Simonu na stanovanje.

Tam mu je Simon lepo postregel in začel: "Prijatelj, v težkih razmerah živiš; lahko ti preskrbim dober zaslužek. Gotovo veš, kaj delam, denarja imam, kolikor hočem."

"Sem že bral. Uresničil boš Rollandov izum. Tisti Kraus, ki je hotel umoriti Rollanda, pa sedi v naši jetnišnici."

Simon pa je potegnil iz žepa listnico in začel naštevati denar.

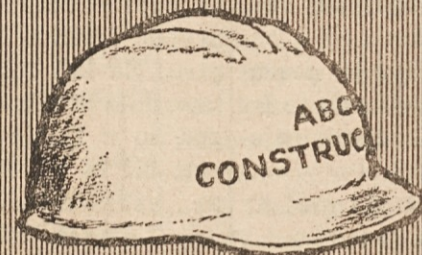
Powel je kar strmel, nikdar še ni videl toliko denarja in ni vedel, kaj Simon misli in hoče. Simon je opazil njegovo zadrego in mu prigovarjajoče dejal: "Tu imaš deset tisoč dolarjev; vzemi, ne bom prav nič hudega zahteval."

"Ne vem, kaj hočeš? Govori naravnost!"

Simon se je lagodno zleknil v naslonjač in začel razkladati. "Vidiš, vse je šlo po sreči, tik pred koncem sem, a ravno tu sem naletel na težavo, ki ne morem preko nje. Ti mi boš pomagal."

(Dalje prihodnjič)

Forgotten Americans

On je pošten državljan — plačuje svoje davke — in spoštuje pravice drugih državljanov. Izpolnjuje zakone, služi državi, kadar ga ta potrebuje. Toda on je bil pozabljen v Washingtonu. Pozabljen od Johnson-Humphrey-Vanik administracije. Voite 5. novembra za zaščito pozabljenega Amerikanca. Glasujte za ponovno izvolitev kongresnice Frances P. Bolton.

Sponsored by the 22nd District Republican Club,
Ronald G. Weirick, Secretary—1891 Oakmount Road, Cleveland, Ohio 44121

RE-ELECT CONGRESSMAN FRANCES P.

BOLTON

22nd DISTRICT

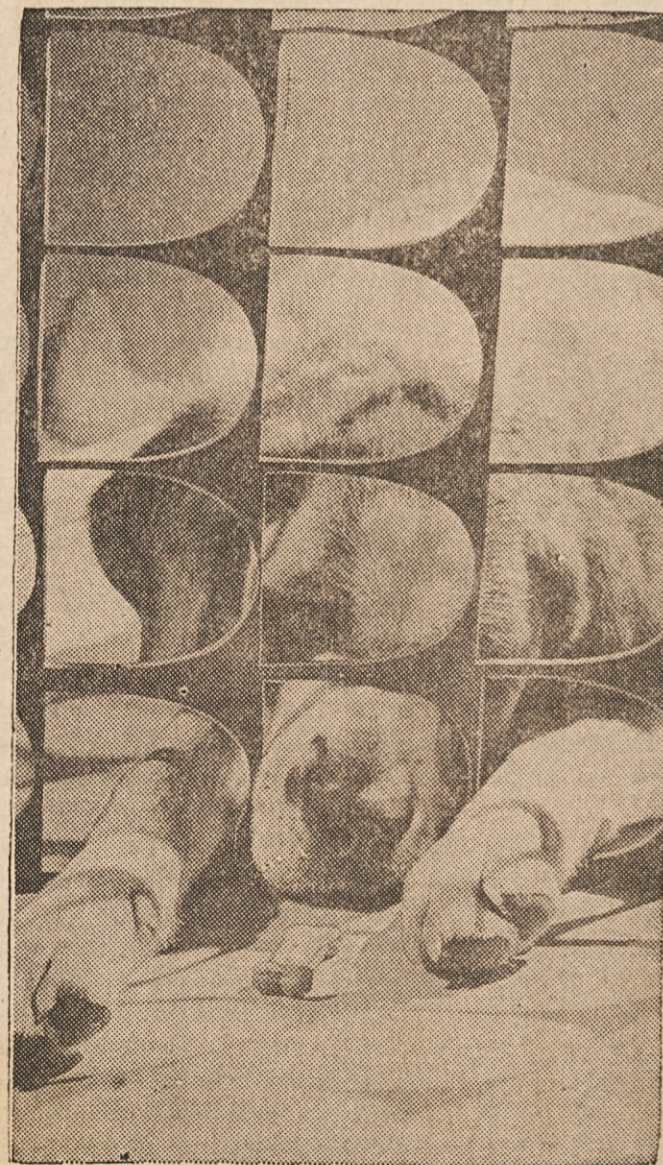
GRDINOVA
POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.
KENmore 1-6300

1053 East 62nd Street
HENDERSON 1-2088

Grdina trgovina s pohištvom — 15301 Waterloo Road
KENmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

TEŽAVNA NALOGA — Kost leži tako, da jo kuža ne more doseči naravnost skozi luknji z nogama in ne skozi luknjo, kamor je porinil gobec. Končno se mu jo je le posrečilo dobiti. Kako, uganite sami.